

тварин. Кращі результати отримані в групі тварин, яким згодовували в раціоні селеновмісний препарат «Девівіт». 2. Відмічено позитивний вплив досліджуваних селеновмісних препаратів в раціоні на показники балансу азоту, що пов'язано з кращою його перетравністю та трансформацією у продукцію.

Список використаних джерел

1. Surai, P. F Selenium in poultry nutrition: antioxidant properties, deficiency and toxicity [Text] / P. F. Surai // Worlds Poultry Science Journal.– 2002. – vol. 58. – P. 333-346.
2. Дильбази, Г. И. Профилактика беломышечной болезни буйволят [Текст] / Г. И. Дильбази // Селен в биологии (Материалы 3-й научн. конф.). – Баку: Элм, 1981. – Т. 3. – С. 233-234.
3. Дяченко, Л. С. Перетравність поживних речовин, обмін азоту та мінеральних елементів за різних джерел селену в раціоні [Текст] / Л. С. Дяченко, Т. М. Приліпко // Таврійський науковий вісник. –2005. – Вип. 39, Ч. 1 – С. 136.
4. Дяченко, Л. С. Підвищення ефективності використання кормів бичками на відгодівлі шляхом балансування раціонів за селеном [Текст] / Л. С. Дяченко, Т. М. Приліпко // Корми і кормовиробництво міжвідомчий тематичний науковий збірник. – 2004. – Вип. 54. – С. 143-149.
5. Приліпко, Т. М. Нові аспекти використання селену в раціонах великої рогатої худоби [Текст] / Т. М. Приліпко // Аграрні вісті. – 2001. – С.13-14.
6. Приліпко, Т. М. Експериментальне обґрунтування доз селену в раціонах молочної худоби [Текст] : Автореф. дис. ... докт. с.-г. наук / Т. М. Приліпко. – Харків, 2006. - 44 с.
7. Ветеринарна клінічна біохімія [Текст] / В. І. Левченко, В. В. Влізло, І. П. Кондрахін за ред. В. І. Левченка і В. Л. Галяса. – Біла Церква, 2002. – 400 с.

Калинка Андрій

к.с.-г.н., с.н.с.

Саранчук Іван

к.с.-г.н., с.н.с.

Буковинська державна сільськогосподарська дослідна станція НААН
м. Чернівці

Орищук Світлана

студент

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Камянець-Подільський

ВПЛИВ ЕКСТРУДОВАНИЙ КОРМ ДЛЯ ГОДІВЛІ МОЛОДНЯКУ М'ЯСНОГО СИМЕНТАЛУ ХУДОБИ НА БУКОВИНІ

В умовах фінансово-економічної кризи на Україні розробка теоретичних і практичних аспектів різних рецептів раціонів годівлі молодняку м'ясної худоби, які забезпечать високий генетичний м'ясний потенціал продуктивності для Карпатського регіону України, що є актуальністю.

В зв'язку з цим нами розроблений найбільш ефективний зональний рецепт раціону для годівлі молодняку та маточного поголів'я м'ясного сименталу худоби нової генерації з використанням корму власного виробництва. Як відмічають ряд вчених в галузі годівлі жуйних тварин, що досі не існує жодної вагомої вітчизняної наукової праці, яка б розкрила загальну суть та усі необхідні складові класичної

технології м'ясного скотарства, а практичний досвід майже відсутній.

Виходячи з вище наведеного необхідно розробити і оптимізувати раціони годівлі та встановити ефективність їх використання м'ясною худобою з урахуванням зональних особливостей хімічного складу кормів.

У науковій зоотехнічній літературі є багато матеріалів щодо технології годівлі м'ясної худоби в різних регіонах України. Проте відомості про ефективність різних перспективних енергозберігаючих технологій годівлі з використанням екструдованого корму з наповнювачем в Західному регіоні України, практично відсутні.

Для цього нами було проведено науково - господарський дослід в ДП „Рокитне” СТОВ „Авангард” Новоселицького району Чернівецької області на бугайцях – аналогах м'ясного сименталу худоби де було відібрано 2 групи в кожній по 10 голів після відлучки з початковою живою масою 179,4–182,5 кг згідно розробленої такої схеми досліджень : контрольна група бугайців отримувала основний раціон (ОР): силос кукурудзяний, сіно, солома, зерноsumіш (дерть кукурудзяна), кухонна сіль а аналогам - ровесникам дослідної групи згодовували ОР + екструдований корм.

Умови утримання для всіх тварин були однаковими. Дослідження на бугайцях проводилися в стійловий період при прив'язному утриманні за технологією м'ясного скотарства, а влітку (безприв'язна) з вивчення післядії корму. В стійловий період роздавали корми два рази на день, а влітку в заключному періоді два рази на кормовій площадці згідно схеми проведення дослідю. Фактичне споживання кормів у стійловий період було проведено шляхом щоденного зважування їх перед роздаванням і обліку залишків.

В дослідженнях нормою вважали також вміст у кожній кормовій одиниці 100-120 г перетравного протеїну, або 13-15г сирого протеїну у сухій речовині раціону. Енергетична цінність кожних 100 г сухих речовин у раціоні буде складало 0,85-1,0 МДЖ. Перед дослідом у зрівняльний період тривалістю 25 днів провели роботу по формуванню груп і адаптації тварин до умов дослідю та раціону. В цей період на фоні однакової годівлі було переведено аналогічність груп за продуктивністю та інтенсивного росту. З врахуванням одержаних даних уточнювали склад всіх тварин дослідних груп. Зміни живої маси молодняку визначали за даними зважувань на початок дослідю та при виході на кормову площадку і в заключному періоді на загальних кормах.

Визначали витрати кормів – на основі групового обліку. Економічний аналіз одержаних даних провели розрахунковим методом.

Встановлено, що протягом 75 днів основного періоду дослідю, добові прирости бугайців дослідної групи становили - 824,0 г, що на 124 г (17,7%) більше від ровесників контрольної групи, яким не згодовували дослідний корм. Витрати корму на 1 кг приросту в дослідній групі становили - 9,9 кор. одиниць, що на 2,2 к. од., що менше від ровесників контрольних тварин. Дослідженнями доведено, що для одержання живої маси бугайців - 253 кг в літньому періоді при стійловому утриманні необхідно використовувати в структурі збалансованих раціонів в кормових умовах Буковини: екструдованого корму – 2,0 кг, зеленої маси однорічних культур 30 кг.

В заключний період, який тривав 29 днів заключного періоду прирости бугайців дослідної групи, яким в основному періоді згодовували екструдований корм, добові прирости склали - 862,1 г, що на 155,2 г (12,2%) ($P > 0,005$) більше від ровесників

контрольної групи, які знаходилися на раціоні прийнятому в господарстві. Витрати кормів дослідними тваринами у заключному періоді становили 7,3кг к. од., що на 1,9 кг к. од.(7,9%) менше від контролю.

Встановлено, що споживання на 100 кг живої маси сухої речовини у бугайців у двох групах в основному періоді становили майже однакову кількість - 2,8 МДж. При витратах на 1 кг приросту обмінної енергії у дослідній групі становила 80,2 МДж, що на 7,3 МДж (1,1%) більше за ровесників контрольної групи. Концентрація обмінної енергії в 1 кг сухої речовини в цьому ж періоді була у двох групах майже однакова і становила від 11,6 до 12,1 кг МДж. У другому заключному періоді при відгодівлі тварин на зелених кормах споживання на 100 кг живої маси обмінної енергії у дослідній групі становила- 32,7 МДж, що на 1,5 МДж (23,0%) а сухої речовини 4,5 МДж, що на 0,5 МДж (21%) менше від контрольної групи, менше, при однаковій концентрації обмінної енергії в 1 кг сухої речовини. На підставі експериментальних даних, встановлено, що у дослідній групі у бугайців при збільшенні середньодобових приростів зменшується відносно споживання обмінної енергії та сухої речовини на 100 кг живої маси та обмінної маси за весь період вирощування в середньому на 32,7 МДж і 4,3 кг сухої речовини.

В кінці досліджень нами було визначено біохімічний аналіз рівень глюкози крові у тварин дослідної групи до годівлі був підвищений і суттєво не відрізнявся від контролю. Холестерин крові телиць в дослідній групі досягав 3,8 ммоль/л і мав тенденцію до підвищення в порівнянні з контролем 3,2 ммоль/л). Відмічалось зниження концентрації тригліцеридів у дослідній групі і досягав 0,09 ммоль/л. Рівень креатиніну крові був у двох групах на рівні і досягав (140,1 – 154,32 ммоль/л) дещо був підвищений в тварин, які споживали екструдований корм. Концентрація білорубіну в сироватці крові дослідної групи тварин дорівнювала 34,3 ммоль/л, в той час, як в контрольній бугайці по даному показнику був знижений відповідно до 18,8 і 11,9 ммоль/л.

Важливим фактором печінки є визначення активності органоспецифічних ферментів в сироватці крові дослідних тварин. Так активність аланінової амінотрансферази (АЛТ) в контрольній групі до годівлі складала 4,6 од/л. В той час, як в дослідній групі тварин даний показник був значно підвищеним і склав 24,0 од/л.($P < 0,05$). Активність гамма – глутататпептидази (Г-ГТП) в контролі до годівлі була 20 од/л. Встановлено підвищення її активності в дослідній групі до 29,6 од/л. Активність лужної фосфатази в контрольній групі бугайців була 174,3 од /л., що на 187,9 од/л (2,2 %) менше від ровесників – аналогів дослідної групи. Згодуючи експериментальний корм з власним наповнювачем тваринам дослідної групи після відлучки встановлено, що при біохімічному дослідженні сироватки крові під дією вище вказаного корму, мається тенденція до підвищення холестерину до годівлі, глюкози, білку, лужної фосфатази, АЛТ, Г – ГТП і зменшення концентрації білорубіну, АСТ, тригліциридів ЛДГ. В даній роботі доведено, що при згодовуванні бугайцям нового експериментального екструдованого корму, який не впливає на вміст креатиніну, глюкози, аспарагінової амінотрансферази в сироватці крові.

Для виявлення економічного аналізу отриманих даних досліджень виходили з існуючих цін на яловичину в живій масі, собівартості кормів та інших затрат на її виробництво. Результати розрахунків свідчать, що при орієнтовно однаковій кількості спожитих кормів на одну голову їх оплата приростами була різною й залежала від

породи і їх помісей.

Відомо, що основними показниками економічної ефективності вирощування м'ясних бугайців є собівартість виробленої одиниці продукції, виручка від її реалізації і в кінцевому результаті – прибуток і рентабельність.

Заслуговує на увагу в наших дослідженнях про те, що кращі економічні показники отримано в дослідній групі, в якій затрати кормів на 1 ц приросту живої маси склали 7,3 ц. к. од., собівартість приросту живої маси 1 голови за період вирощування дорівнювала 1150 грн. Чистий дохід на 1 голову в цій дослідній групі був найбільшим і становив 456,8 грн. В результаті рентабельність вирощування склала відповідно 39,7 %. Дещо нижчі економічні показники отримано при відгодівлі бугайців контрольної групи. Так, витрати кормів на 1 ц приросту живої маси 1 голови становили 9,2 ц. к. од., а собівартість 1 ц приросту живої маси 1150 грн., при чистому прибутку на 1 ц живої маси 215,3грн. з рентабельністю 18,7 %.

Таким чином для Лісостепової зони Чернівецької області при вирощуванні бугайців м'ясного сименталу нової генерації великої рогатої худоби необхідно згодовувати в літній стійловий період екструдований корм з власним наповнювачем, що веде до збільшення енергії росту – 824 г, що на 124 г (17,7%) більше від ровесників-аналогів, які споживали концентрований корм прийнятий в господарстві.

Клопенко Наталія

к.с.-г.н., асистент

Буштрук Марина

к.с.-г.н., доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква

ОЦІНКА КОРІВ-ПЕРВІСТОК ЗА ВИМ'Я-МАСО-МЕТРИЧНИМ ІНДЕКСОМ

Генетичне поліпшення молочної худоби потребує подальшої розробки і удосконалення методів оцінки екстер'єрного типу тварин та раннього прогнозування показників продуктивності. Висока оцінка за екстер'єром забезпечує підвищення тривалості та ефективності господарського використання тварин, додатньо корелює з їх молочною продуктивністю [2; 3; 4].

У результаті досліджень Н. П. Радченко із співавт. [1] встановлено, що у корів сумського внутрішньопородного типу української чорно-рябої молочної породи середнє значення вим'я-масо-метричного індексу склало $9,3 \pm 0,5$, із коливаннями 3,7-18,5. Високе значення коефіцієнта варіації вказує на мінливість даного показника, що, у свою чергу, свідчить про необхідність консолідації тварин за екстер'єром.

У племінних стадах ТОВ “Сухоліське”, СК АФ “Матюші” та ТОВ АФ «Глушки» української чорно-рябої молочної породи було вивчено залежність молочної продуктивності та живої маси первісток від величини вим'я-масо-метричного індексу. На основі промірів вим'я обчислено вим'я-масо-метричний індекс (ВММІ), який виражається в умовних одиницях за І. П. Петренком зі співав [5].